

Täysistunto

Perjantai 13.11.2015 klo 13.00—13.36

11. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Finpro Oy -nimisestä osakeyhtiöstä

Hallituksen esitys HE 87/2015 vp

Valiokunnan mietintö TaVM 10/2015 vp

Ensimmäinen käsittely

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 11. asia. Käsittelyn pohjana on talousvaliokunnan mietintö TaVM 10/2015 vp. Nyt päätetään lakiehdotuksen sisällöstä.

Keskustelu

13.22 **Eero Heinäluoma sd:** Arvoisa puhemies! Todellakin Finpro tekee erinomaisen arvokasta työtä meidän viennin puolesta, ja tässä ehdotettu ehdotus on sinällensä kyllä kannatettava. Kiinnitän kuitenkin huomiota siihen, että tosiasiasa matkailun tukitoimet ovat vakavasti kärsineet viime vuosien aikana ja myös tämä suomalaisesta matkailusta huolehtiminen on osa vientiä. Matkailun edistämistoimintojen alasajo ulkomailta, Suomen toimipisteiden vähentäminen ja perinteisten matkailuosaajien poistuminen Suomen valtion palkkalistoilta on johtanut siihen, että erityisesti pienet yritykset ovat vaikeuksissa, he eivät saa riittävästi tukea matkailuponnistuksilleen.

Tämä Suomi-brändi on kuitenkin tärkeä, ei teollisuustuotteissa mutta matkailuelinkeinossa kyllä. Sen takia mielestäni olisi tärkeätä, että Finpron toimintaa ohjattaisiin ja että sen osalta matkailu saisi suuremman roolin kuin mikä sillä aikaisemmin on ollut. Tällä on välitön työllisyysvaikutus suoraan Suomessa, ja nämä rahat ovat myös niitä kuuluisia vientieuroja, joita matkailijat Suomeen tuovat. On ihan sama, tulevatko nämä eurot sitten matkailuelinkeinon kautta vai tulevatko ne selluloosan myynnistä, mutta kyllä tällä matkailuelinkeinolla on itse asiassa suurempi työllistävä vaikutus kuin on monella selluloosan tapaisella tuotteella. Ei niin, etteikö paperiteollisuus ole edelleenkin meidän selkäranka monessa mielessä, mutta olen huolissani tästä matkailupuolen toimintojen eräänlaisesta väheksymisestä, joka näkyy näissä organisatorisissa ratkaisuissa ja sitten myös näissä tukiratkaisuissa.

Tällä puheenvuorollani haluan kannustaa siihen, että matkailu saisi Finpron toiminnoissa aikaisempaa paremman aseman ja että myös sen voimavaroista huolehdittaisiin.

13.24 **Antti Lindtman sd:** Arvoisa puhemies! Suomi nousee työllä ja vain työllä, ja sieltä kumpuaa hyvinvointia. Me olemme pieni, vientivetoinen maa, ja kyllä se niin on, että jotta saadaan julkisen talouden kestävyys kuntoon, niin meidän täytyy tehdä erittäin laaja valiko toimenpiteitä, joilla me saamme uutta kasvua ja nimenomaan vientivetoista kasvua. Sen takia SDP on esittänyt vientivetoista kasvustrategiaa, jota tulemme muuten vielä meidän

Pöytäkirjan asiakohta PTK 64/2015 vp

vaihtoehtobudjetissamme konkretisoimaan. Siinä aivan keskeisenä osana on matkailun kehittäminen.

Tämä nyt käsillä oleva mietintö on yksimielinen, ja se on hyvä. Siinä taustalla on EU-säädöksiä, niin kuin olemme saaneet täällä lukea. Mutta olen kyllä vähän huolissani siitä, miten muuten hallitus pyrkii esimerkiksi matkailun saralla vientiä edistämään. Toimet ovat aika laihoja. Jos me todella haluamme tätäkin alaa kehittää, niin olisimme niitä kaivanneet. Ja kun on paljon puhuttu siitä, että tarvitsemme uutta työtä Suomeen, meillä on paljon potentiaalia ja erityisesti Lapissa, mutta myös monilla muilla sektoreilla. Kun tässä ei ole aikaa odottaa, kun hallituksen kilpailukykytoimet näiden pakkolakien muodossa tulevat voimaan aikaisintaan 1.1.2017, tai niin, että ne vasta aikaisintaan silloin alkavat vaikuttaa, niin kyllä tarvittaisiin tässä ja nyt toimia, jotka tulisivat jo heti ensi vuoden alusta voimaan. Kysynkin läsnä olevilta hallituspuolueiden edustajilta: missä viipyvät nämä hallituksen kasvua ja työllisyyttä edistävät toimenpiteet?

13.26 Ville Skinnari sd: Arvoisa puhemies! Suomi elää viennistä, ja kansainvälistyminen on ollut ongelmissa vuodesta 2008 saakka, oikeastaan siitä saakka, kun Lehman Brothers -kriisi alkoi. Samalla Suomen vientitulot ovat pudonneet, ja olemme tehneet aivan tietoisia päätöksiä muun muassa Tekesin toimintojen alasajoissa hyvinkin suurissa vientimaissa. Samalla hallitus on päättänyt lakkauttaa mielestäni varsin onnistuneet SHOK-ohjelmat, joilla suomalaista osaamista osattiin kehittää, keskittää ja luoda kokonaisuuksia muun muassa sillä tavalla, että Finpro voi omalta osaltaan näitä asioita kansainvälistää.

Mitä sitten pitäisi tehdä? Kuten sanottu, Finpro on ollut toimija, joka on vastannut siitä kansainvälisestä toiminnasta, että myös pienet ja keskisuuret suomalaiset yritykset ovat voineet tehdä kansainvälistämistä. Meidän ongelmahan on se, että meillä ei ole, kuten esimerkiksi meidän kilpailijamaillamme, isoja kansainvälisiä vientiyrityksiä, jotka tekevät kaupan ja ottavat mukaan ne pienet ja keskisuuret yritykset, jotka eivät siihen itse pysty. Näin ollen kysynkin hallitukselta ja hallituspuolueiden edustajilta: mitä te aiotte tehdä sille, että SHOK-tyyppinen toiminta jatkuisi, ja mitä te aiotte tehdä sille, että viennin edistämiseen luotaisiin sellainen malli, että myös pienet ja keskisuuret voisivat olla siinä mukana?

13.28 Olavi Ala-Nissilä kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kahden edellisen puheenvuoron johdosta on syytä todeta, että on hyvä, että puhutaan, että vienti vetämään. Se on meidän strategiamme: vienti vetämään. Mutta eihän se puhumalla onnistu. (Antti Lindtman: Nimenomaan!) Kysymyshän on siitä, että suomalaisella työllä ja tuotannolla pitää olla kilpailukykyä ulkomailla ja Suomessa, ja totta kai se vaatii rakenteellisia uudistuksia ja uudistuksia Suomen kilpailukykyyn hyväksi. Valitettavasti edelliset neljä vuotta Suomessa jätettiin pitkälti kaikki uudistukset tekemättä. Nyt on korkea aika parantaa meidän kilpailukykyämme, ja se vaatii juuri uudistumista. Tekemällä ja uudistumalla, arvoisa puhemies, Suomi voi nousta — ei puhumalla vienti lähde liikkeelle.

13.29 Antti Lindtman sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Olen tismalleen samaa mieltä edustaja Olavi Ala-Nissilän kanssa siitä, että Suomi ei puhumalla lähde nousuun, ja sen takia juuri äsken kysyin täällä hallituspuolueiden edustajilta, mitkä ovat niitä toimia, joita hallitus tekee matkailun hyväksi. Nyt nämä pakkopalkanalennukset laskevat meidän kotimaista kysyntää, jota myös tarvitaan, että ylläpidetään riittävää kysyntää mat-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 64/2015 vp

kailukeskuksissa, jotta kilpailukyky siellä on kohdillaan, jotta voidaan houkutella myös ulkomaisia matkailijoita. En kuullut yhtään tointa. Kertokaa, mitä toimia hallitus tekee matkailun edistämiseksi.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Vielä pari kolme vastauspuheenvuoroa, ja sitten istunto on keskeytettävä.

13.29 Pia Viitanen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kyllä minä nyt hämmästelen tätä, että sanotaan, että vienti pitää saada vetämään, ja hallituksen ainoa keino, mihin se haluaa uskoa, on se, että vienti nousee sillä, että leikataan ihmisten palkkoja pakolla 5 prosenttia. Tämänkin huonon toimenpiteen hallitus kertoo vaikuttavan sitten vuodesta 2017 eteenpäin. On hyvin huolestuttavaa, arvoisat hallituspuolueet, että hallitus on käytännössä pakastanut Suomen kilpailukykyyn ensi vuodelle. Minä en ole löytänyt täältä budjettikirjasta toimia viennin edistämiseksi, viennin vahvistamiseksi tai työllisyyden edistämiseksi, ja siksi nämä asiat, mitä edustaja Heinäluoma omassa puheenvuorossaan muun muassa matkailun osalta otti esiin, ovat erittäin tärkeitä. Kuten sanottu, SDP:ltä on tulossa vaihtoehto, jossa me huomioimme nämä asiat ja tulemme esittämään paljon konkreettisia toimia työllisyyden ja viennin ja ylipäättään yrittäjyyden edellytyksien parantamiseksi.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Ja vielä vastauspuheenvuorot, edustajat Heinonen, Heinäluoma, Salolainen, Skinnari ja Ala-Nissilä, ja siitä poikki.

13.30 Timo Heinonen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tärkeää on myös se, että emme tee sellaisia ratkaisuja, jotka heikentävät matkailua, niin kuin viime kaudella tehtiin. Onneksi ne on nyt korjattu; niillä oli aika kohtalokkaita vaikutuksia siihen, että kotimaan matkailu väheni, ja nyt monelta matkailutoimijalta, niin pohjoisesta kuin etelästä, tulee kiitosta, että hyvä, että nämä virheet korjattiin ja saatiin uutta vetovoimaa ja kasvua tälle alalle.

Kilpailukyky kaiken kaikkiaan vientiasioissa on tietysti se, mistä puhutaan, ja sen takia edelleen hallitus pitää ovea sepposen selällään yhteiskuntasopimukselle, millä tavoiteltiin juuri sitä, että me voisimme ottaa yhden loikan kiinni meidän verrokkimaitamme ja olisimme entistä kilpailukykyisempiä näissä kysymyksissä.

13.31 Eero Heinäluoma sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Me ehkä nyt tätä Finpro-asiaa tarkastelemme vähän eri tavalla. Minä olen ihan aidosti huolissani siitä, että Finpron nimenomaan matkailuun liittyvät toiminnot eivät ole nyt riittävällä tasolla. Tämä ulkomaan toimintojen alasajo, mikä Mekissä tehtiin, on johtanut selvästi siihen vaikutukseen, että meidän lippumme näkyy tuolla maailmalla huonona. Ja heti kun nämä alasajotoimet alkoivat, oli nähtävissä, että sitten ruotsalaiset ja norjalaiset lisäsivät panostuksia omien maidensa matkailun hyväksi — ja ovat vieneetkin aika tehokkaasti markkinoita meiltä. Tämä pitää korjata, tässä ei todellakaan puhe auta, niin kuin edustaja Ala-Nissilä sanoi, vaan käytännön teot. Eli Finprohon tarvitaan ratkaisuja, jotka tukevat matkailua ja tukevat pientä ja keskisuurta yritystoimintaa.

Ja sitten tässä pitää olla koko strategia, mistä edustaja Lindtman muun muassa täällä puhui. Nimittäin tähän tarvitaan myös Finnairia, ja ajattelen kauhulla, että jos nämä tiedot pi-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 64/2015 vp

tävät paikkansa, että valtio on luopumassa Finnairin osake-enemmistöstä, niin mitä se tarkoittaa suomalaiselle matkailulle erityisesti (Puhemies koputtaa) Pohjois-Suomessa ja Lapissa.

13.33 Pertti Salolainen kok (vastauspuheenvuoro): Herra puhemies! Ulkoasiainvaliokunnassa on oltu huolestuneita siitä, että Suomen lähetystöverkkoa on karsittu erittäin voimakkaasti viime aikoina. Lähetystöverkko on kuitenkin se pohja, jossa Finpron, Finnfundin ja Team Finlandin on suunniteltu työskentelevän. Nythän sitä yritetään paikata sillä tavalla, että lähetetään tiettyihin lähetystöihin kuusi erityisosaajaa, joiden tehtävänä on nimetä tähän kaupallisen toiminnan — ja miksei myöskin matkailun siinä yhteydessä — selvittäminen ja aktiivisuuden lisääminen näissä lähetystöissä. Mutta kaiken kaikkiaan on kyllä ollut huolestuttavaa se — siinä yhdyin kyllä tässä aikaisemmin esitettyihin näkökohtiin — että meidän näkyvyytemme ulkomailla on valitettavasti pienentynyt sen takia, että lähetystöverkkoa on karsittu rajusti. (Antti Rinne: Itsenäisyyspäivän juhlat!)

13.34 Ville Skinnari sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Aivan kuten edustaja Ala-Nissilä totesi, puhetta kyllä ehkä riittää, mutta hallituksella niitä on myös tekojen muodossa. Nostan nyt esille tämän itsenäisyyspäivän juhlien lakkauttamisen. Kysymys on 300 000 eurosta globaalissa mittakaavassa. (Pertti Salolainen: Se on virhe!) Se on aivan käsittämätön päätös, joka pitäisi mielestäni muuttaa mahdollisimman pian, ja kuten sanoin, kuten edustaja Salolainen hyvin tietää, esimerkiksi se vaikutus, mikä tällä itsenäisyyspäivän juhlalla on ihan jatkumona ja instituutiona kansainvälisesti, on moninkertainen suhteessa siihen investointiin. (Pertti Salolainen: Täytyy olla opposition kanssa samaa mieltä!) Näin ollen esitänkin, että ensi vuonna, 2016, ainakin me oppositiossa teemme kaikkemme, että tämä 300 000 saadaan jostain kasaan ja tulemme pitämään nämä juhlat.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Viimeinen vastauspuheenvuoro, edustaja Ala-Nissilä.

13.35 Olavi Ala-Nissilä kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Itsenäisyyspäivän juhlat ovat tietenkin tärkeitä. Tosin ei Suomen vienti samppanjaa juomalla vielä paljon kukoista.

Olin eilen Suomen Pankissa, vierailin siellä, ja oli mielenkiintoista vähän laajemmin todeta, että Suomen Pankin analyysi on täysin sama siitä, miten edistetään Suomen vientiä, joka on erittäin vaikeassa tilanteessa. Pääjohtaja totesi, että meillä on kaikilla oikeus mielipiteeseen mutta ei meillä kaikilla ole oikeus faktoihin, jotka ovat tässä hyvin selviä: suomalaisella työllä ja tuotannolla pitää olla kilpailukykyä, jotta Finpro ja muut voivat meidän tuotteitamme enemmän viedä. Jos katsomme viimeisiä EU:n komission tilastoja, Suomi on toiseksi huonoin Kreikan jälkeen. Sen sijaan sellaiset maat, kuten Baltian maat, Kreikka ja Irlanti, jotka ovat tehneet näitä rakenneuudistuksia ja säästötoimia, mitä hallitus on esittämässä, menestyvät. Se on ainoa Suomenkin mahdollisuus, että Suomi nousee tekemällä ja uudistamalla.

Yleiskeskustelu ja asian käsittely keskeytettiin.